

“AFET UZMANLARI”

BÖLÜM

Bu etkinlik, öğrencilerin afet türlerini tanıyarak bu afetlerin etkilerini nasıl azaltabileceklerini öğrenmelerini amaçlamaktadır. Öğrenciler grup çalışmalarıyla çözüm önerileri geliştirir, afete özel ürünler tasarlar ve fikirlerini sınıfla paylaşarak “Afet Uzmanı” sertifikası alırlar. Etkinlik, öğrencilerin problem çözme, iş birliği ve sunum becerilerini geliştirmeyi hedefler.

DERS

Sosyal Bilgiler

SINIF DÜZEYİ

4

ÖĞRENME ÇIKTISI

Öğrenciler, afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik hazırladıkları ürünü paylaşırlar.

ETKİNLİK SÜRESİ

2 Ders Saati (80 Dakika)

GEREKLİ MALZEMELER

- Afet türlerini gösteren görseller
- Renkli karton, boya kalemleri, makas, yapıştırıcı, yapışkan kağıtlar vb.
- Görev kartları
- Değerlendirme kâğıdı
- Katılım sertifikası şablonu

HAZIRLIK SÜRECİ VE UYGULAMA

- Grup çalışmalarını planlayarak ihtiyaç duyulacak materyalleri önceden hazırlayınız.
- Afet türlerini anlatan görsel materyalleri hazırlayınız.
- EKve Çalışma Yaprağını çoğaltınız.

ETKİNLİK TANIMI

1 GİRİŞ (10 Dakika)

- Öğrencilere farklı doğa kaynaklı afetleri gösteren **görseller** içeren bir sunum hazırlayın (deprem, sel, yangın, heyelan, çığ, kuraklık, orman yangını vb.).
- Afetlere karşı farkındalık oluşturmak amacıyla her afeti tanıttıktan sonra sınıfa aşağıdakine benzer sorular yöneltiniz.

“Bu afette sizce neler olmuş olabilir?”

“İnsanlar bu durumdan nasıl etkilenmiş olabilir?”

2 TARTIŞMA (15 Dakika)

ÇALIŞMA YAPRAĞI “Okuma Parçasını” okuyunuz ve ardından öğrencilerden soruların cevaplarını tartışmalarını sağlayınız.

3 UYGULAMA (55 Dakika)

Tahtaya “Afet Uzmanları Görevde!” yazarak sınıfı 3-5 kişilik gruplara ayırınız

Her gruba bir afet türü (deprem, sel, yangın, heyelan, çığ, kuraklık, orman yangını vb.) vererek aşağıdaki görev kartında yer alan yönergeye göre çalışmalarını isteyiniz.

Görev Kartı:

- ✓ Bu afette insanlar hangi sorunları yaşar?
- ✓ Bu sorunları önlemek için ne yapılabilir?
- ✓ Biz bu konuda hangi çözümü/ürünü önerebiliriz?

Öğrencilerin çözüm için geliştirdikleri fikirlerini resim, karikatür, şiir, afiş, broşür, karton kısa yazı vb. şekilde bir ürün haline getirmelerini sağlayınız.

“Afet Önleyici Buluşlar Sergisi” düzenleyiniz. Sergide;

- Her grup, hazırladığı ürünü sınıfa sunar.

Sunum sırasında şunlara dikkat ederler:

- Afeti tanıtmak
- Afetin etkilerini açıklama
- Kendi çözüm önerilerini anlatma

Öğrencilerin fikirlerini ifade etmeleri ve çözüm üretme becerilerinin gelişmesi için diğer öğrenciler dinlerken aşağıdaki soruya cevap arar.

“En çok hangi öneriyi beğendim, neden?”

Cevaplar küçük notlar halinde sunumu biten ürüne yapıştırılır ve ürün sergilenir.

Ne Öğrendik?

Sergiyi inceleyen öğrencilere aşağıdaki soruların yer aldığı bir mini çalışma kâğıdı verilir.

1. En çok hangi afet seni etkiledi?
2. Bu afette zararları azaltmak için neler yapılabilir?
3. Sınıf arkadaşlarının hangi fikrini beğendin, neden?
4. Kendi evinizde ya da okulunuzda ne gibi önlemler alabilirsiniz?

Tüm öğrenciler çalışmayı tamamladığında, “Afet Uzmanı” adlı eğlenceli bir **katılım sertifikası** verilir.

ÖĞRETMEN GERİBİLDİRİMİ

1

ÇALIŞMA YAPRAĞI Okuma Parçasına verilen cevapları ve ürün geliştirilirken gözlemlerinizi EK: ÖĞRENCİ PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ ile değerlendiriniz.

EK ÖNERİLER

1

Dersi görsel sanatlar, Türkçe, yabancı dil ve fen bilimleri ile ilişkilendirebilirsiniz.

2

AFAD, AFADDEM ve Kızılay gibi kurumlardan alınan içeriklerle hazırlanan ürünleri destekleyebilirsiniz.

3

Çalışma Yaprağı ve EK’i öğrenci performansını değerlendirmede bir araç olarak kullanabilirsiniz.

ÇALIŞMA YAPRAĞI

OKUMA PARÇASI

Mehmet ve Afet Günlüğü

Mehmet, sosyal bilgiler dersini çok seven bir öğrenciydi. Bir gün öğretmenleri sınıfa büyük bir harita getirdi ve:

“Çocuklar, bugün Türkiye’de görülen doğal afetleri konuşacağız!” dedi.

Mehmet’in aklına hemen dedesi geldi. Çünkü dedesi yıllar önce bir deprem yaşamıştı. Ders bitince eve koştu, dedesinin yanına gitti.

“Dede, sen deprem görmüşsün, anlatır mısın?” diye sordu.

Dedesi hafifçe başını sallayarak anlatmaya başladı:

“Evet oğlum, 1999 ve 2023 yıllarında büyük depremler yaşadık. Evler yıkıldı, insanlar korktu. Ama dayanışma sayesinde birçok insan kurtarıldı.”

Mehmet o akşam günlüğüne şöyle yazdı:

“Bugün depremin ne kadar güçlü ama insanın birlikte olursa ne kadar güçlü olduğunu öğrendim.”

Ertesi hafta sınıfta öğretmen bir video izlettirdi. Videoda sel felaketi vardı. Nehir taşmış, evler sular altında kalmıştı.

Öğretmen sordu: “Türkiye’nin hangi bölgelerinde sel olur?”

Mehmet parmak kaldırdı: “Karadeniz’de çok oluyor öğretmenim! Yağmur fazla yağıyor.”

O günün akşamı Mehmet’in günlüğünde şunlar yazıyordu:

“Sel suları evlere girince her şey zarar görüyormuş. Ama su kanalları yapılırsa bu önlenbilirmiş.”

Bir sonraki hafta öğretmen, orman yangınları konusunu açtı. Mehmet üzülerek konuştu: “Geçen yaz Antalya’da yangın çıkmıştı. Haberlerde izlemiştik. Ağaçlar yanmış, hayvanlar kaçmıştı.”

Öğretmen başını salladı:

“Evet çocuklar, ormanda ateş yakmamak, cam şişeleri atmamak çok önemli!”

Mehmet’in günlüğü dolmaya devam etti. Son olarak öğretmen heyelan ve çığ olaylarından bahsetti. Heyelanda toprak kayıyor, çığda ise kar kütleleri aşağıya doğru iniyordu.

Mehmet gülümsedi ve günlüğüne yazdı:

“Doğayı tanırsak, ona zarar vermezsek, afetleri de daha az yaşarız.”

SORULAR

1. Mehmet'in günlüğüne yazdığı yazılardan yola çıkarak, onun afetler konusunda nasıl biri olduğunu düşünüyorsun? Neden?
2. Hikâyede geçen doğa kaynaklı afetlerden hangisi seni en çok etkiledi? Neden bu afeti seçtin?
3. Sen Mehmet'in yerinde olsaydın hangi afet hakkında araştırma yapmak isterdin? Hangi soruları sorardın?
4. Afetlerin zararlarını azaltmak için yaşadığın çevrede neler yapılabilir?
5. Doğaya zarar vermemek afetlerin etkisini nasıl azaltır?

ÖĞRENCİ PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ
(DERECELEME RUBRİĞİ)

Değerlendirme Kriteri	4 (Çok İyi)	3 (İyi)	2 (Geliştirilmeli)	1 (Yetersiz)	PUAN
<i>Okuma Parçasını Anlama ve Yanıtlama</i>	Tüm soruları eksiksiz ve anlamlı yanıtladı.	Soruların çoğunu doğru yanıtladı.	Bazı sorular eksik veya yüzeysel yanıtladı.	Sorulara cevap vermekte zorlandı.	
<i>Grup Çalışmasına Katılım</i>	Aktif rol aldı, fikir sundu. İş birliğine katkı sağladı.	Çoğunlukla katıldı. görevini yerine getirdi.	Zaman zaman katılım sağladı. Yönlendirmeye ihtiyaç duydu.	Pasif kaldı. Katkısı sınırlıydı.	
<i>Hazırlanan Ürünün Kalitesi</i>	Yaratıcı, özenli, konuya uygun ve anlaşılır bir ürün sundu.	Konuya uygun ve anlaşılır bir ürün sundu.	Kısmen anlaşılır, eksikleri olan bir ürün sundu.	Ürün konudan uzak, eksik ya da özensizdi.	
<i>Sergi Sırasındaki Dikkat ve Katılım</i>	Tüm ürünleri dikkatle inceledi. Arkadaşlarını takdir etti.	Ürünleri ilgiyle inceledi..	Bazı ürünlere ilgisiz davrandı	Sergiye dikkat göstermedi. İlgisizdi.	
<i>Yeni Bilgileri Öğrenme ve Yorumlama Becerisi</i>	Afetlerle ilgili öğrendiklerini net ve yaratıcı biçimde ifade etti.	Öğrendiklerini örneklerle açıkladı.	Bazı bilgileri ifade etti ama yorumda zayıftı.	Yeni bilgileri kavramakta zorlandı.	
<i>Kendi Ürününü Sunma Becerisi (Varsa)</i>	Ürünü açık, özgüvenli ve etkili biçimde sundu.	Ürünü genel olarak anlaşılır biçimde sundu.	Sunumda tereddütlüydü. Açıklamaları eksikti.	Sunum yapmadı / Ya da çok zayıftı.	